

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Sapp Irén*

Cím: *Árak a kirakatban*

Forrás: *Virradat*

Bp.

1919. I. 16

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.6

Hely

Idő

"1919"

Személy

Árak a kirakatban

Amikor legelőször jelentek meg az apró kis fehér cédulácskák, kötelezően minden kirakatban, szájtátva és kétségbeesve állott előttük a szegény pesti ember is szabályos időközönként — mondjuk kéthetenként — az árak pontos és fokozatos emelkedésével, emelkedett kétségbeesése egészen a nemtörődomségig. Amikor a férfingekre először kezdték kiakasztani a K 250-et, amikor egy pár harisnyáért először kértek 90 koronát s egy öltözet ruháért 8—90)-at, a pesti ember elérkezett a nemtörődomséghez, kezdett nem törődni a külső megjelenésének ugynevezett eleganciájával, sőt későbbben már a rendességével. Ettől fogva, régente elegáns barátainkat, harmonikázó nadrágban és lehetetlen színű nyakkendőben láttuk viszont, gyakorta, — de ettől fogva alaposan megcsappant a merészárú üzletek forgalma is. A kirakatban lévő árak senkit sem rémitettek többé s azt hiszem, kevés embernek okozott fejtörést, hogy sötétbarna öltözetéhez borvörös nyakkendő illik-e, vagy arannyal mintázott rozsdaszín. Pedig úgy a női-, mint a férfi-divat-kereskedők elég szorgalmasan szolgáltak ujdonságokkal és arra senki sem panaszkodhatik, hogy divatcikkekben nem volt meg mindig a megfelelő választék. Az élelmes kereskedők ugyszólván alig ismerték ezt a szót: nincs, legföljebb csak akkor, ha az esetleg hiányzó portéka helyett más meglévővel akartak üzleteket csinálni. Ilyenkor egy-egy cikk bizonyos időre, szinte parancsszóra tűnt el a forgalomból, hogy aztán ismét előkerüljön. Érdekes példa erre a női velur-kalapok eltűnése és csodálatos megkerülése a téli szezonban.

1 Téli elején a legdivatosabb mamsellek, akiknek még háboru előttről temérdek lim-lom filc,

női-kalapjuk volt raktáron, — telekürtölték a várost, hogy mivel velur-anyagu kalapot lehetetlen-ség beszerezni, a téli kalap-favorit a filc lesz. És lett is; három-négyszáz koronás árakon adták el a bársonnyal és tollal elkendőzött filceket, az asszonyok pedig erősen törhették a fejüket rajta, hogy most kellett nekik a rut, disztelen filceket legpazarabb tolettjeikhez is viselni, holott most tele vannak a kirakatok a legfinomabb velurokkal. Ilyen és ehhez hasonló ezer eset fordult elő az elmúlt időkben s még ma is tudnak a kereskedők ravasz meglepetésekkel szolgálni.

Például a cipőnél. Megy az ember cipőt venni, összejár egy egész sereg boltot, nincs, sehol sincs. Végre egy helyen mégis akad *magas-száru normál-cipő, — barna, bakancsbőrből.*

— De be lehet festeni — mondja jószívűn a kereskedő és az ember tájékozatlanul, egy gondolat nélkül, bután és kétségbeesve nem bírja levenni a szemét a borjubőr-bakancsról. Hiába kilencven korona (olcsó!) az ára, mégsem lehet ilyen cipőben végigmenni az utcán.

Ha az ember aztán ügyesen adja a finom izlésüt és a bőkezüt, akkor a kereskedő közlékenyebb lesz és előkerül egy-egy pár betétes lakk-cipő, szép, finom, mutatós békelábbeli. Ezeket azonban nincs rajta az ár, csak úgy megsugja a suszter, hogy 300. vagy 400 korona-e az ára? Még ma is. Pedig azért az árak ma már jobbadán lefelé csusznak, sőt, — óh szép emlék! — egyes kirakatokba kitették a régen látott táblákat is: „occassio árak“, „mélyen leszállított árak“, „nagy olcsó karácsonyi vásár“ stb., bizony, hál istennek, már ilyeneket is látni. Sőt, visszahelyeztünk régi cigányjogunkba, az alkuvásba is. Ma

már ismét szabad alkudni és nem szidják össze az embert, még csak nem is nézik végig gyilkos szemekkel, sőt még csak nem is kacagnak gunyosan a kereskedők, hanem beadják a derekukat és szépen, „békemódra“ alkusznak velünk. És aztán milyen régen nem látott, ritka holmik kerülnek elő. Mennyi nehéz, finom békeszövet, mennyi vastag, erős selyem, mennyi bőrkeztü és harisnya.

Taftt, papillon, satin de chine és egyéb selymek rövid idő alatt fél árra estek vissza. Ma nyolcvan, hatvan, sőt negyven koronaért szép selymet lehet vásárolni, két hónappal ezelőtt még a kétszeresért is majdnem, hogy szemembe nevettek. És a kalapok! Ötszáz korona nem is volt pénz, egy kis fantasztikus számárságért, amit a divatos kalaposnő a fejembe nyomott, ma százötven koronaért már kapni szép kalapot s bár árának még ez az ár sem olcsó, tanulságnak mindenestre elegendő, elegendő ahhoz, hogy sohse feledjük el, hogy a pesti kereskedők öt éven keresztül anyag-, munkás- és minden egyéb hiány címén a végsőkig kicsavarták belőlünk utolsó fillérjeinket s alig hogy a béke legelső szele meglengett fölöttünk, rögtön elfujta mindezeket a hiányokat, sőt órák és percek alatt megnövelte a készletet egészen a konkurenciáig. Mert az is van már hála istennek! Mindenki megnézheti a köröt két méregdrága „bluz-modell“ üzletének kirakatában az egyforma fazonu, anyagu és diszítésű bluzokra kitett árakat; az egyikén 280 korona áll, a másikon 270 korona. Rövid idő előtt ezért a pénzért ezekben az üzletekben nekem közönséges flanel-ingbluzt tudtak csak mutatni abból a békebeli tizenöt krajcáros flanel-kelméből, amiből

azelőtt a portörölő ruhákat készítette a rendes háztartás. Lám, pár hét alatt mennyi bluz termett a köruton, hogy ilyen árkülömbségek létezhetnek. Ugyanigy van a harisnyával is, bár ennek az ára aránylag még most is legmagasabban áll. De ha elgondoljuk, hogy ma már tizennyolc koronától is lehet harisnyát vásárolni és 50 koronáért már használhatót is kapni, itt is csak bizalommal tekinthetünk a jövő elé. Érdekes különben, hogy Budapest, mint egy fej, egy agyvelő, arra spekulál, hogy majd olcsóbb lesz, majd olcsóbb lesz.

Az üzletek ma is igen üresek még, mindenki vár s bár mindenkinek égető szüksége volna sok mindenre, mégis tartóztatja, türtőzteti magát, biztatja magát és lesi az árakat a kirakatban.

Es az árak esnek, sőt még csak ezután esnek majd igazában, ha megindul a behozatal. Az élelmes csehek máris ajánlkoznak s majd ő utánuk a többiek is.

Egyelőre a legelső, érdekes, rég nem látott behozatali cikk ugyan még nem mutat esést; — a narancs darabja öt korona. Ennyiért még nem vettünk narancsot ebben a sok mindenre megtanító háboruban sem.

Azért a narancs kelendő drágán is. Az éhes pesti az új ennivalóra. Erről jut eszembe, hogy az élelmiszer nem lett olcsóbb s még csak nem is lett több ma sem. Magyarország agrárország s csak éppen ennivalója nincs. Budapéssten ma is ragacsos, fekete kenyéren kinlódunk, a marhahús sohse fő meg, a krumpliért hat mértföldet kell menni, tej alig jut a csecsemőknek s mindennek változatlanul nagy az ára. Vajjon hol lett olcsóbb? Talán Prágában, vagy Bécsben?